

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.015.01.2017

P/17/024

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków

T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44

lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/024 – <i>Utrzymywanie przez gminy obiektów wybudowanych w ramach programu „Moje Boisko-Orlik2012”¹</i>
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Zbigniew Stachowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/136/2017 z 21 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Biskupice, Tomaszkowice 455, 32-020 Wieliczka (UGB lub Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Gawor, Wójt Gminy Biskupice ² (Wójt) (dowód: akta kontroli str. 3, 260-261)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna³

Gmina Biskupice nieprawidłowo utrzymywała i wykorzystywała obiekty wybudowane w ramach programu *Moje Boisko – Orlik 2012 (Program)*. Należy pokreślić, że po części wynikało to z realizacji kompleksu boisk sportowych Orlik 2012 (*Orlik*) niezgodnej z postanowieniami umowy zawartej przez Gminę z jego wykonawcą. Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- braku rzetelnego nadzoru inwestorskiego nad budową Orlika;
- dokonania odbioru końcowego robót bez zastrzeżeń pomimo niepełnej realizacji zakresu zadań określonych w umowie o budowę Orlika;
- niewywiązywania się Urzędu z obowiązku dokonywania okresowych kontroli Orlika i obowiązku prowadzenia dla niego książki obiektu budowlanego;
- braku rzetelnego wywiązywania się Urzędu z obowiązku wyegzekwowania od wykonawcy napraw gwarancyjnych wad boisk sportowych powstałych wskutek niewłaściwego wykonania robót budowlanych.

Orlik odebrany został przez UGB bez zastrzeżeń pomimo: niewłaściwego oskarpowania boiska, braku jednego segmentu ogrodzenia, niezlikwidowania drogi dojazdowej oraz nieuporządkowania przez wykonawcę terenu przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tomaszkowicach (GOPS) i wzdłuż sali gimnastycznej szkoły graniczącej z Orlikiem. Nierzetelnie prowadzono również nadzór inwestorski, w konsekwencji czego dopuszczono m.in. do zastosowania do budowy boisk nieodpowiednich materiałów oraz wybudowania instalacji drenażowej niezgodnie z obowiązującymi zasadami. Konsekwencją tego było podmakanie boisk oraz degradacja ich podbudowy i nawierzchni w stopniu całkowicie uniemożliwiającym korzystanie z boiska wielofunkcyjnego oraz powodującym utrudnienia w wykorzystywaniu boiska do piłki nożnej.

¹ Kontrolą objęto lata 2013-2017 (do czasu zakończenia kontroli), a także działania wcześniejsze, jeśli miały bezpośredni wpływ na zjawiska będące przedmiotem kontroli.

² Poprzednio stanowisko to (do 6 grudnia 2010 r.) zajmował Zbigniew Fic.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

Nierzetelnie i niegospodarnie wywiązywano się z także obowiązków zarządcy Orlika w zakresie wyegzekwowania od wykonawcy usunięcia wad w wykonaniu boisk sportowych.

Na pozytywną ocenę zasługuje proces przygotowania inwestycji oraz sposób rozliczenia dotacji otrzymanych na budowę Orlika. Obiekty Orlika zostały wybudowane zgodnie z założeniami Programu. Urząd w prawidłowy sposób i terminowo dokonał formalnego rozliczenia środków dotacji otrzymanych z Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT) oraz z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (UMWM) na budowę Orlika. W kontrolowanym okresie zabezpieczono środki finansowe na bieżące utrzymanie Orlika oraz na wynagrodzenia dla animatora sportu (trenera).

Udzielenie zamówienia publicznego na remont boiska do piłki nożnej prowadzono w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji, a wszystkie czynności w ramach postępowań zostały rzetelnie udokumentowane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan techniczny obiektów wybudowanych w ramach Programu

Opis stanu
faktycznego

1.1. Na terenie Gminy Biskupice znajdował się jeden Orlik, położony w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej w Przebieczanach z siedzibą w Tomaszkowicach⁴ (Szkoła), na działkach o nr ew. 104/2 i 105 – o łącznej powierzchni 13,2 tys. m².

1.2. Stosownie do umowy z 30 sierpnia 2010 r., zawartej przez Gminę Biskupice z Województwem Małopolskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadania pn. *Budowa kompleksu sportowego w Tomaszkowicach*, zakres rzeczowy Orlika obejmował:

- boisko do piłki nożnej o wymiarach 64,4 m x 32,8 m (pole do gry 55 m x 32,8 m) o nawierzchni sztucznej (tzw. trawa syntetyczna), ogrodzone po obwodzie ogrodzeniem o wysokości 4 m wraz z piłkochwyłami o wysokości 6 m;
- boisko wielofunkcyjne o wymiarach 50,5m x 30,1m o nawierzchni poliuretanowej (przeznaczone do: piłki ręcznej, tenisa, piłki siatkowej, piłki koszykowej), ogrodzone po obwodzie siatką stalową o wysokości 4 m;
- zaplecze sanitarno-szatniowe zlokalizowane w budynku parterowym o konstrukcji kontenerowej, obejmujące 2 zespoły sanitarno-szatniowe dla sportowców oraz zaplecze sanitarne (ogólnodostępne i dla osób niepełnosprawnych ruchowo);
- zaplecze administracyjno-gospodarcze, obejmujące magazyn sprzętu gospodarczo-sportowego oraz pomieszczenie gospodarza obiektu i trenera środowiskowego;
- oświetlenie obiektu składające się z 10 słupów oświetleniowych, w tym 6 słupów rozmieszczonych na boisku do piłki nożnej i 4 słupy rozmieszczone na boisku wielofunkcyjnym.

Ponadto na terenie Orlika, obok boiska do piłki nożnej zainstalowano, nieobjętych umową, 6 urządzeń⁵ do lekkoatletycznych ćwiczeń siłowych.

(dowód: akta kontroli str. 64-68)

1.3. Zgodnie z wytycznymi Programu⁶ obiekt powstał przy Szkole, przy istniejącej drodze wojewódzkiej.

Taka lokalizacja obiektu pozwalała na ograniczenie kosztów realizacji inwestycji poprzez wykorzystanie możliwości przyłączenia infrastruktury technicznej obiektu do istniejącej sieci wodociągowej i deszczowej, oraz na odprowadzanie ścieków sanitarnych do istniejącego bezodpływowego zbiornika. Teren działki nie wymagał dokonywania wycinki i nasadzeń drzew. Przy ww. korzystnych uwarunkowaniach geograficzno-terenowych wystąpiły niewielkie utrudnienia w realizacji inwestycji, gdyż działka na której zlokalizowano obiekt obejmowała teren opadający z licznymi skarpami terenowymi o różnicy poziomów dochodzących do 2 m, co skutkowało koniecznością jej niwelacji.

⁴ Orlikowi nie nadano nr ewidencyjnego posesji.

⁵ Wiosłarz, drabina z podciąganiem nóg, jeździec, krzeselko do podnoszenia ciała, stepper, drążki do podnoszenia.

⁶ <https://www.orlik2012.pl/index.php/dla-inwestorow/zalozenia>.

(dowód: akta kontroli str. 23)

1.4. Usytuowanie obiektu w pobliżu Szkoły pozwalało na wzbogacenie oferty zajęć, realizowanych tam w ramach wychowania fizycznego, a także na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców Gminy. Prowadzenie zajęć wychowania fizycznego na terenie Orlika, zdaniem Dyrektora Szkoły, pozwoliło m.in. na prowadzenie ćwiczeń na pełnowymiarowym boisku piłkarskim, co z kolei pozwalało na lepsze przygotowanie do startu w zawodach międzyszkolnych. W czasie roku szkolnego obiekt dostępny był dla szkół w czasie realizacji zadań szkolnych, a dla osób pozostałych od poniedziałku do piątku, w godz. 16:00-22:00. W soboty i w niedziele Orlik dostępny był w godz. 13:00-19:00. W okresie wakacji czynny był od poniedziałku do piątku, w godz. 14:00-22:00, a w soboty i w niedziele w godz. 13:00-19:00. Z obiektu korzystało ok. 350 osób tygodniowo. Na terenie Orlika organizowano corocznie ok. 12 imprez sportowych.

(dowód: akta kontroli str. 62, 65, 230)

1.5. Odbiór techniczny obiektu nastąpił 30 listopada 2010 r., a pozwolenie na użytkowanie uzyskano 16 marca 2011 r.⁷

(dowód: akta kontroli str. 29-34)

Ówczesny Wójt wyjaśnił, że różnica w czasie pomiędzy protokolarnym odbiorem prac, a złożeniem wniosku o pozwolenie na użytkowanie związana była z koniecznością przygotowania dokumentacji powykonawczej wymaganej przez PINB, a w szczególności dokumentacji geodezyjnej, która wcześniej musiała być złożona do zasobu geodezyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 264)

1.6. Wybudowany obiekt spełniał wymogi określone w Programie, gdyż do realizacji zadania pn. *Budowa Kompleksu sportowego w Tomaszkowicach* zaadoptowano typowy projekt obiektu, opublikowany na stronie internetowej www.orlik2012.pl.

(dowód: akta kontroli str. 35-44)

1.7. Stosownie do postanowień § 86 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁸ Orlik wyposażono w zaplecze higienicznosanitarne dla osób niepełnosprawnych. W pomieszczeniach tych zapewniono wymaganą powierzchnię manewrową (o wymiarach 2,5 m x 2,4 m).

(dowód: akta kontroli str. 65)

1.8. Stosownie do wytycznych MSiT⁹, na wykonane roboty związane z budową boisk sportowych oraz modułowego budynku zaplecza w ramach Programu wraz z infrastrukturą techniczną i parkingiem na 20 samochodów, wykonawca (Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe *Bujakowski* w Krakowie¹⁰) udzielił gwarancji jakości wykonania przedmiotu umowy na okres 60 miesięcy od dnia odbioru końcowego.

(dowód: akta kontroli str. umowa 52, 219)

1.9. W okresie objętym kontrolą zarząd nad Orlikiem sprawował Urząd. Zadania związane z eksploatacją i działalnością Orlika powierzono inspektor ds. sportu i ochrony przeciwpożarowej w UGB, do zadań której należał m.in. nadzór nad boiskami sportowymi powstałymi na terenie Gminy oraz realizacja zadań z zakresu kultury fizycznej w tym: opracowywanie kalendarza zawodów sportowych, opracowywanie regulaminów i współpraca przy organizacji rekreacji ruchowej poprzez opracowywanie stosownych regulaminów i umów.

(dowód: akta kontroli str. 57-63)

1.10. Według stanu na 26 czerwca 2017 r. (tj. w dniu przeprowadzenia oględzin Orlika) do użytkowania nadawało się tylko boisko do piłki nożnej, które m.in. po wykonanej wymianie nawierzchni, oddane zostało do użytku 12 czerwca 2017 r. Nawierzchnia tego boiska (pokryta trawą syntetyczną) nie nosiła śladów zanieczyszczeń, załamania, ubytków i uszkodzeń

⁷ Decyzja nr 19/B/11 Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Wieliczce (PINB).

⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 1422.

⁹ [https://www.orlik2012.pl/uploads/dokumenty/typowa_siwz_orlik_edycja_2010%20\(2\).doc](https://www.orlik2012.pl/uploads/dokumenty/typowa_siwz_orlik_edycja_2010%20(2).doc)

¹⁰ Dalej: *Wykonawca*.

w postaci przebicia, odklejenia łączy pasów murawy oraz linii bocznych, włókna były podniesione, a cała powierzchnia boiska wypełniona była granulatem.

W latach 2011-2015 boisko do piłki nożnej corocznie poddawane było zabiegom konserwacyjnym wykonywanym przez firmę specjalistyczną. Zakres prowadzonych konserwacji obejmował: oczyszczanie powierzchni boiska specjalistyczną przystawką, spulchnienie i rozdrobnienie granulatu w celu rozluźnienia materiału i zapewnienia właściwej pracy systemu drenażowego, szczotkowanie murawy szczotkami przeciwbieżnymi w celu oczyszczenia płyty z zanieczyszczeń (liście, kamienie, materiał organiczny) oraz równomierne rozproszanie granulatu, prostowanie i odświeżanie włókien trawy poprzez zaczesanie miękką szczotką, uzupełnienie granulatu (wg potrzeb) specjalnym urządzeniem. W 2016 r. konserwacji takiej nie przeprowadzono, ze względu na zaplanowaną na 2017 r. wymianę nawierzchni boiska.

(dowód: akta kontroli str. 353-354)

Stan nawierzchni boiska wielofunkcyjnego nie pozwalał na jego użytkowanie, gdyż na części płyty wyznaczonej do gry w piłkę koszykową i części wyznaczonej do gry w piłkę ręczną występowały ubytki nawierzchni w kształcie rowków o szerokości ok. 10 cm i łącznej długości ok 20 m. Pierwsze ubytki nawierzchni, wg uczestniczącej w oględzinach inspektor ds. sportu, powstały w 2012 r. i były *prawdopodobnie skutkiem kurczenia się materiału nawierzchni, która w związku z przenikaniem na powierzchnię boiska substancji pylistych, była sukcesywnie wymieniana.*

(dowód: akta kontroli str. 64-68, 170, 216)

Orlik został odebrany przez Gminę bez zastrzeżeń 30 listopada 2010 r., a 12 maja 2011 r. (tj. po upływie pięciu miesięcy od daty jego odbioru) powołana przez Wójta komisja stwierdziła, przy współudziale Wykonawcy, występowanie licznych usterek niewykazanych w protokole odbioru końcowego, w tym m.in.: niewłaściwe oskarpowanie terenu od zachodniej strony boiska (*skarpa nie posiadała podłoża przy murku ogrodzenia*), niezlikwidowaną tymczasową drogę dojazdową, brak jednego segmentu ogrodzenia przy GOPS sąsiadującym z Orlikiem, nieuporządkowany przez Wykonawcę teren przy GOPS i wzdłuż sali gimnastycznej Szkoły.

(dowód: akta kontroli str.29-31, 70-73)

Prace ww. komisji ujawniły także występowanie szeregu innych usterek, w tym:

a) Na boisku piłkarskim:

- 1) *występujące, po opadach deszczu, kałuże wody na powierzchni oraz pod powierzchnią (odklejona nawierzchnia od podłoża);*
- 2) *niewłaściwe nakrętki mocujące siatkę ochronną za bramką;*
- 3) *brakujące elementy mocowania siatki;*
- 4) *nieprawidłowy naciąg siatki;*
- 5) *pojawianie się kamieni na boisku pomimo kilkakrotnego zbierania;*
- 6) *brak zabezpieczenia przed zdejmowaniem z zawiasów bram podwójnych;*
- 7) *brak zabezpieczenia sztyldów bramek wejściowych przed odkręcaniem;*
- 8) *nieprawidłowe ustawienie kąta padania światła z oświetlenia boiska.*

b) Na boisku wielofunkcyjnym:

- 1) *niewidoczne linie boiska do tenisa;*
- 2) *niewłaściwe ustawienie kąta padania światła reflektorów (przy boisku do tenisa);*
- 3) *nieprawidłowe zabezpieczenie przed zdejmowaniem bramy podwójnej.*

Ponadto sprecyzowano uwagi ogólne, w których wykazano konieczność:

- 1) *dobicia kostki, (wystąpiły nierówności, kałuże);*
- 2) *wymiany wyłączników w pomieszczeniach szatni A i B;*
- 3) *naprawy lub wymiany automatu umywalki w szatni B, oraz naprawy wyłącznika natrysku w szatni A;*
- 4) *naprawy lub wymiany automatu spłuczki w szatni B;*
- 5) *zabezpieczenia sztyldu zamka przy bramie wejściowej;*
- 6) *wyprowadzenia odpowietrzenia kanalizacji na zewnątrz kontenera.*

Wykonawca zobowiązał się do usunięcia wykazanych usterek w terminie do 31 lipca 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 69-73)

Pismem z 27 lipca 2011 r. Wykonawca zwrócił się do Gminy z wnioskiem o przesunięcie terminu eliminacji usterek do 31 sierpnia 2011 r., ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne. Termin ten został zaakceptowany przez Gminę w piśmie z 4 sierpnia 2011 r.

31 sierpnia 2011 r. dokonano odbioru robót związanych z usunięciem usterek w wyniku którego ustalono, że:

- 1) teren przy GOPS nie został w pełni uporządkowany;
- 2) roboty związane z uzupełnieniem segmentu ogrodzenia wykonano nieprawidłowo;
- 3) teren wzdłuż sali gimnastycznej oraz teren po drodze tymczasowej nie został w pełni uporządkowany;
- 4) nie dokonano regulacji ustawienia kąta padania światła z oświetlenia boiska piłkarskiego i boiska wielofunkcyjnego;
- 5) tylko częściowo usunięto nierówności kostki brukowej;
- 6) nie dokonano wymiany automatów umywalki i spluczki.

W trakcie trwania kontroli stwierdzono kolejne usterki, tj.:

- 1) nieodpowiednią regulację drzwi wejściowych do kontenerów;
- 2) występowanie na nawierzchni boiska wielofunkcyjnego jasnych plam, wskazujących na przenikanie cząsteczek podłoża (podbudowy) na nawierzchnię.

Termin usunięcia usterek wyznaczono na 30 września 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 74-78)

Roboty porządkowe oraz drobne usterki usunięto do 7 października 2011 r., co zostało potwierdzone protokołem odbioru z 10 października 2011 r. W czasie odbioru tych robót stwierdzono dalsze przenikanie frakcji pylastych podbudowy boiska wielofunkcyjnego na jego nawierzchnię (powodujące jej zabrudzenie i niszczenie).

Termin usunięcia tych nieprawidłowości wyznaczono na 20 października 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 79-84)

Pismem z 28 października 2011 r. Wykonawca powiadomił Gminę m.in. że *usterki powstałe na boisku wielofunkcyjnym zostaną usunięte po otrzymaniu zamówionego materiału sprowadzanego z Niemiec*. W protokole z 24 listopada 2011 r. zapisano, że teren wzdłuż sali gimnastycznej nadal jest nieuporządkowany, a przez nawierzchnię boiska wielofunkcyjnego przenikają substancje pylaste powodujące jej zabrudzenie i niszczenie. Na wniosek Wykonawcy termin usunięcia tych usterek wyznaczono na 20 maja 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 79-88)

31 maja 2012 r. Wykonawca poinformował Gminę, że na boisku wielofunkcyjnym została zdemontowana część nawierzchni, wykonano dodatkowy drenaż francuski oraz wymieniono podbudowę. Wbudowanie wyciętych kawałków boiska okazało się niemożliwe, w związku z czym zostanie wykonana nowa nawierzchnia, jednak nieodpowiednie warunki atmosferyczne uniemożliwiły wykonanie tych prac. W związku z powyższym wniesiono o przedłużenie terminu wykonania tych prac do 30 czerwca 2012 r. Wniosek ten Urząd zaakceptował pismem z 6 czerwca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 91-92)

2 lipca 2012 r. Wykonawca poinformował Urząd o wykonaniu ww. prac, a 5 lipca 2012 r. czteroosobowa komisja UGB, w obecności Wykonawcy, w protokole sprawdzenia usunięcia usterek wykazanych 24 listopada 2011 r. podała m.in., że:

- a) Na boisku wielofunkcyjnym:
 - 1) w części wyznaczonej do gry w siatkówkę oraz przy polu do gry w koszykówkę wystąpiły braki połączenia wykładziny z podłożem;
 - 2) w miejscach wykonania napraw, na połączeniach wykładziny istniejącej z nową, występuje różnica w wysokości wykładzin;
 - 3) na boisku od strony skarpy wystąpiły kolejne miejsca przenikania frakcji pylastych podbudowy przez nawierzchnię.
- b) Na boisku do piłki nożnej stwierdzono:

- 1) niewłaściwe ułożenie wykładziny trawiastej na polu karnym od strony boiska wielofunkcyjnego;
- 2) braki wykładziny trawiastej w rejonie punktu rzutu karnego od strony boiska wielofunkcyjnego;
- 3) odpadająca farba (łuszczące się farba) z kontenerów szatniowych.

Termin usunięcia usterek wyznaczono na 20 lipca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 95-96)

20 lipca 2012 r. Wykonawca powiadomił Urząd, że usterki podlegające gwarancji, a wskazane w protokole, zostały usunięte. 25 lipca 2012 r. czteroosobowa komisja UGB, w obecności Wykonawcy, potwierdziła wykonanie robót na boisku wielofunkcyjnym i stwierdziła występowanie kolejnych miejsc przenikania frakcji pylastych podbudowy przez nawierzchnię tego boiska.

Termin usunięcia usterek wyznaczono na 17 września 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 97-100)

15 października 2012 r. w Komisja UGB, w obecności Wykonawcy, dokonała odbioru robót opisanych w protokole z 25 lipca 2012 r. W protokole odbioru robót zapisano m.in., że na boisku wielofunkcyjnym wystąpiły kolejne miejsca przenikania frakcji pylastych podbudowy przez nawierzchnię oraz brak linii półkolistej na polu do gry w koszykówkę od strony północnej obiektu. Wykonawca zobowiązał się do usunięcia stwierdzonych usterek w terminie do 29 listopada 2012 r. Termin ten został, na wniosek Wykonawcy, przesunięty do 20 marca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 101)

30 listopada 2012 r. komisja Urzędu w trzyosobowym składzie (przedstawiciel Wykonawcy nieobecny) stwierdziła występowanie na boisku wielofunkcyjnym *kolejnych miejsc przenikania frakcji pylastych podbudowy przez nawierzchnię poliuretanową oraz miejscowych przebarwień nawierzchni. Przenikanie tych frakcji wystąpiło również w miejscach objętych wcześniejszymi naprawami.*

(dowód: akta kontroli str. 103)

O stwierdzonych usterek Urząd powiadomił Wykonawcę w piśmie z 11 grudnia 2012 r. Pismem tym poinformowano Wykonawcę, że Gmina będzie dochodziła swoich praw z tytułu rękojmi za wady, a stanowisko w tej sprawie zostanie przekazane w terminie późniejszym.

(dowód: akta kontroli str. 104)

Pismem z 17 grudnia 2012 r., działająca w imieniu Wykonawcy, Wielkopolska Grupa Prawnicza wskazała, że Wykonawca dokonał usunięcia stwierdzonych wad w wyznaczonych terminach. Utrzymujące się od dłuższego czasu warunki pogodowe uniemożliwiały kontynuowanie prac zgodnie ze sztuką budowlaną. Okoliczność ta nie leży więc po stronie Wykonawcy. Zgodnie z wcześniejszymi pismami najbliższy realny termin przystąpienia do robót można przewidzieć na marzec 2013 r. W piśmie tym wskazano także, że wada polegająca na przenikaniu frakcji pylastych podbudowy nie powstała z winy Wykonawcy, gdyż na skutek bezpośredniego polecenia osób reprezentujących Gminę, w tym projektanta i inspektora nadzoru, oraz za ich wiedzą, w trakcie realizacji inwestycji zmieniono technologię wykonania podbudowy. Roboty były na bieżąco nadzorowane i ostatecznie odebrane także częściowo, w zakresie samej podbudowy. Pomimo tej zmiany nie dostosowano innych parametrów technicznych. Przenikanie frakcji pylastych jest bezpośrednio wynikiem błędów projektowych, o czym Gmina wiedziała, a Wykonawca wykonał roboty zgodnie ze sztuką budowlaną.

(dowód: akta kontroli str. 105)

Z pism Urzędu wynika że 24 września 2010 r. Wykonawca skierował do Wójta wniosek m.in. o zmianę warstwy podbudowy ze wzmocnieniem i ustabilizowaniem istniejącego gruntu poprzez wykonanie tzw. materaca wykonanego z mieszanki spoiw hydraulicznych oraz wprowadzenie warstwy ET gr. 35¹¹ pod warstwą zasadniczą z natryskiem poliuretanowym

¹¹ Składa się z granulatu SBR, żwiru i kleju poliuretanowego, nakładanych na kruszywie. Jest przepuszczalna dla wody i pełni funkcję stabilizującą.

do nawierzchni boiska wielofunkcyjnego w celu możliwości realizacji robót w porze zmniejszonych temperatur oraz uniezależnienia jego wykonania od uzyskania odpowiednich/trudnych do osiągnięcia parametrów betonu o tej porze roku i krótkim terminie.

W opinii do ww. wniosku, będącej jednocześnie stanowiskiem Gminy, projektant Orlika podał m.in., że 22 września 2010 r. w trakcie spotkania zainteresowanych stron, zostało stwierdzone, że *jakikolwiek zmiany proponowane przez Wykonawcę wynikają z zamiaru ułatwienia oraz przyspieszenia prac. Według propozycji Wykonawcy zmiana warstw podbudowy miała za zadanie umożliwienie wywiązania się z umownego terminu zakończenia robót pomimo niewzięcia pod uwagę przy sporządzaniu oferty wszystkich czynników mających na to wpływ, a szczególnie zachowania odpowiedniej technologii robót w warunkach spodziewanych niskich temperatur w trakcie wykonywania prac. Sugestie zawarte w piśmie Wykonawcy wskazują natomiast, że wystąpiły jakieś nieprzewidziane okoliczności lub Inwestor chciał wprowadzić te zmiany z własnej inicjatywy. Proponowane zmiany zostały przez Projektanta zaakceptowane pod warunkiem wzięcia przez Wykonawcę pełnej odpowiedzialności za przyjęte rozwiązania zamiennie w zakresie udzielenia gwarancji na wykonane prace. Wykonawca powinien wykonać dokumentację zamienną lub pokryć koszty jej wykonania, która będzie wymagana przez Powiatowego Inspektora Nadzoru.*

Przebieg i uzgodnienia ustalone w czasie spotkania odbytego z Wykonawcą 22 września 2010 r. nie zostało przez Gminę udokumentowane. Gmina nie wyegzekwowała także od Wykonawcy oświadczenia o wzięciu pełnej odpowiedzialności za przyjęte rozwiązania zamiennie szczególne w zakresie udzielenia gwarancji na wykonane prace.

(dowód: akta kontroli str. 106-111, 289,300)

Ówczesny Wójt wyjaśnił, że zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy Wykonawca udzielał na wykonane roboty rękojmi i gwarancji. W sytuacji gdy to Wykonawca wystąpił o wyrażenie zgody na zmianę technologii robót, niezależnie od faktu czy złożył dodatkowe zapewnienie o odpowiedzialności czy też nie, i tak w pełni był i jest odpowiedzialny za właściwe wykonanie robót.

(dowód: akta kontroli str. 264)

Z ekspertyzy technicznej boiska wielofunkcyjnego, sporządzonej na wniosek Urzędu w październiku 2013 r., wynika, m.in. że przyczyną braku funkcjonalności boiska było:

- 1) pylenie,
- 2) porastanie roślinnością płyty wierzchniej boiska – ze względu na zastosowanie kruszyw z domieszką gliny,
- 3) miejscowe zawilgocenie płyty boiska,
- 4) destabilizacja podbudów kruszywa (odczuwalne zagłębienia w nawierzchni boiska),
- 5) szczeliny w warstwie poliuretanowej.

Problem związany z pyleniem spowodowany był zbyt dużą zawartością frakcji pylastej w użytym przez Wykonawcę kruszywie, porastanie płyty boiska roślinnością wynikało z faktu użycia zanieczyszczonego kruszywa, a zawilgocenie płyty boiska było skutkiem złego i niesprawnego odwodnienia warstw konstrukcyjnych boiska.

Zagłębienie nawierzchni boiska było skutkiem braku sprawnego odwodnienia warstw konstrukcji nawierzchni oraz niespełnienia warunku przemarzania, a powstawanie szczelin w warstwie wierzchniej spowodowane było niedbałością Wykonawcy przy wykonywaniu prac.

Celem poprawy istniejącego stanu zalecono:

- 1) wymianę istniejącego kruszywa na kruszywo pozbawione cząstek pylastych i domieszki gruntów,
- 2) wprowadzenie pod warstwą poliuretanową warstwy odcinającej wodę i pył,
- 3) zoptymalizowanie odwodnienia konstrukcji nawierzchni boiska.

Z wynikami ekspertyzy zapoznano Wykonawcę na spotkaniu 9 stycznia 2014r. Wykonawca 21 stycznia 2014 r. przedłożył Gminie propozycję naprawy usterek poprzez wykonanie na całym boisku nowej warstwy charakteryzującej się całkowitym brakiem przepuszczalności wody i stanowiącej rozwiązanie problemu przenikania warstw pylastych, a na spotkaniu

4 marca 2014 r. zobowiązał się przedstawić do 7 marca 2014 r. pisemnego opisu proponowanych technologii usunięcia usterek.

(dowód: akta kontroli str. 112-128)

Pismami z 15 kwietnia 2014 r. i z 6 maja 2014 r. Wójt zwołał spotkania, kolejno, na 22 kwietnia 2014 r. i na 14 maja 2014 r. w sprawie występujących usterek na boiskach Orlika. W Urzędzie brak było dokumentów opisujących zakres i efekty ww. spotkań.

Wójt wyjaśnił, że przebieg spotkań nie był protokolowany, a podjęte wnioski nie były dokumentowane, gdyż spotkania miały charakter ustny.

(dowód: akta kontroli str. 287, 289, 449-450)

Pismem z 6 maja 2014 r. działający w imieniu Wykonawcy adwokat z Kancelarii Adwokackiej w Katowicach poinformował Gminę, że *rzekome usterki mogą zostać naprawione w technologii wskazywanej przez Wykonawcę przy jednoczesnej partycypacji finansowej Urzędu Gminy. Zaproponowane rozwiązanie pozwala na osiągnięcie stanu obiektu zgodnego w oczekiwaniach Gminy. [...] Niewątpliwie na stan realizowanej inwestycji miał wpływ również pośpiech, w jakim była ona oddawana do użytku (na wyraźne żądanie Gminy, a także zmiana technologii wykonania prac, zaakceptowana przez inwestora.*

W odpowiedzi, pismem z 4 czerwca 2014 r., Urząd poinformował ww. adwokata, że boisko sportowe przeznaczone do gry w piłkę koszykową oraz do gry w tenisa jest od listopada 2012 r. wyłączone z użytkowania z powodu wystąpienia usterek, których przyczyną było wykonanie robót budowlanych przez Wykonawcę w sposób nieprawidłowy, tj. m.in. z dużym zróżnicowaniem grubości warstw podbudowy i rodzaju użytych materiałów, zastosowanie kruszywa z domieszką gliny. Wykonawca przyjął pełną odpowiedzialność za wprowadzenie w trakcie wykonania robót zmian w projekcie budowlanym polegających na rezygnacji z wykonania betonu cementowego pod warstwą poliuretanu i wykonania warstwy ET 35 mm.

(dowód: akta kontroli str. 129-130)

Pismem z 1 sierpnia 2014 r. Wójt powiadomił Wykonawcę o zorganizowaniu 6 sierpnia 2014 r. narady technicznej w sprawie użytkowania Orlika. W Urzędzie brak było dokumentów opisujących zakres i efekty ww. spotkań, gdyż wg Wójta spotkania miały charakter ustny.

(dowód: akta kontroli str. 131, 287, 289)

Pismem z 11 sierpnia 2014 r. Wójt zwrócił się do Wykonawcy o wymianę w trybie pilnym fragmentu nawierzchni trawy syntetycznej w obwodzie pól karnych boiska do piłki nożnej oraz poinformował, że całkowita degradacja nawierzchni w polach karnych tego boiska była powodem nabawienia się kontuzji przez zawodnika, co z kolei zmusiło Gminę do zamknięcia boiska. Pismem tym poinformowano również, że z podobnych problemów od listopada 2012 r. zamknięte jest również boisko z nawierzchnią poliuretanową.

(dowód: akta kontroli str. 132)

22 sierpnia 2014 r. Urząd przesłał do Wykonawcy pismo informujące, że pomimo deklaracji złożonej 11 sierpnia 2014 r. Wykonawca nie przystąpił do jakichkolwiek robót naprawczych. W odpowiedzi Wykonawca, w piśmie z 26 sierpnia 2014 r., wskazał, że boisko Orlik nie jest użytkowane zgodnie z warunkami gwarancji. Na obiekcie stwierdzono brak granulatu w strukturze trawy, a efektem takich zaniedbań jest uszkodzona rdzenna warstwa nawierzchni. Uszkodzone pola kwalifikują się do całkowitej wymiany. Widoczne są też powierzchnie z powyrywaną trawą na murawie, co jest objawem gry w obuwie do tego nieprzeznaczonym. Tak więc Wykonawca nie może ponosić odpowiedzialności za zaniedbania, jakich się dopuszczono.

W odpowiedzi Urząd, pismem 3 września 2014 r., poinformował Wykonawcę, że postawione zarzuty są bezpodstawne, gdyż Inwestor zgodnie z instrukcją zapewnia stałą konserwację boiska.

(dowód: akta kontroli str. 133-135)

1 października 2014 r. Gmina zleciła firmie MSK Marek Kosman w Bielsku Białej wykonanie kolejnej ekspertyzy technicznej stanu boisk Orlika.

Z opracowanej ekspertyzy wynika m.in., że nawierzchnia poliuretanowa boiska wielofunkcyjnego wykazywała liczne nierówności głównie w obszarze centralnie zlokalizowanego boiska do tenisa oraz w okolicach bramki do piłki ręcznej od strony zachodniej, a także w obrębie kół środkowych i w polu rzutów osobistych (przeznaczonych do uprawiania koszykówki) od strony północno-wschodniej. Zaobserwowano nieliczne rośliny zakorzenione w nawierzchni, w narożniku północno-zachodnim, a także w polu rzutów osobistych od strony północno-wschodniej. W obrębie boiska do koszykówki i siatkówki stwierdzono rozstępy na granicy nawierzchni w miejscach napraw. Zaobserwowano utrzymujące się zawilgocenie znacznych obszarów nawierzchni poliuretanowej pomimo ustania opadów i słonecznej pogody. Na boisku do tenisa, na polu bramkowym i karnym, w obrębie kół środkowych obydwu boisk do koszykówki oraz na polu rzutów osobistych stwierdzono nierówności powierzchni w przedziale od 8 mm do 20 mm, przy nierównościach dopuszczalnych nie większych niż 6 mm. Naprawy nawierzchni zostały wykonane nieprofesjonalnie. Wycięto obszary uszkodzone i wstawiono nowe. Wykonane nawierzchnie odbiegają poziomem od sąsiadujących pól, co spowodowało nierówności rzędu 8-12 mm. Wszystkie obszary były niezwiązane z powierzchniami sąsiadującymi, co ułatwiło zakorzenienie się roślin na granicy styków.

Zgodnie z zawartą umową Wykonawca powinien wykonać podkład typu ET (mieszanka żwiru i poliuretanu) o grubości 35 mm i nawierzchnię poliuretanową o grubości 13 mm, podczas gdy grubość wykonanej warstwy nawierzchni poliuretanowej zamykała się w przedziale od 20 mm do 30 mm, a grubość warstwy ET wynosiła od 7 mm do 13 mm, co wyklucza prawidłowe działanie podłoża sprężystego. Liczne duże powierzchnie utrzymującego się długo zawilgocenia świadczą o nieprawidłowym odwodnieniu nawierzchni.

Odkrytki podłoża wskazały na: użycie niewłaściwych materiałów do wykonania podbudowy (zawartość frakcji pylastych przewyższała wartość normatywną wynoszącą 10-15%), brak lub nieprawidłowe wykonanie drenażu, brak prawidłowych spadków i prawidłowego działania odwodnienia liniowego (w odwodnieniu linowym stwierdzono stojącą wodę i zatłokane odpływy, co świadczy o jego nieprawidłowym wykonaniu i działaniu).

W nawierzchni z trawy syntetycznej boiska do piłki nożnej stwierdzono nieliczne nierówności powierzchni wynoszące od 12 do 15 mm, przy dopuszczalnych odchyłkach wynoszących maksymalnie do 10 mm. Trawa wypełniona była warstwą piasku o grubości od 2 mm do 10 mm oraz warstwą gumy sbr o grubości od 20 mm do 30 mm, podczas gdy zgodnie z technologią montażu trawy syntetycznej warstwa piasku powinna mieć grubość od 15 mm do 25 mm. Taka warstwa wypełnienia stanowi właściwą stabilizację pionową żdźbeł i chroni miejsce zakotwiczenia żdźbeł w macie, a także styki między montowanymi rolkami trasy wklejania linii gry. Warstwa granulatu sbr powinna wypełniać trawę na grubości od 20 mm do 25 mm. Nawierzchnia boiska w obrębie pola karnego bramek od strony południowej i od strony północnej była zdegradowana. Widoczne były pola pozbawione trawy, z odsłoniętą matą. Uwidaczniały się styki pomiędzy poszczególnymi rolkami i odklejały linie, np. w narożniku pola karnego od strony południowej. Na całej powierzchni włókna były połamane w połowie wysokości, co uniemożliwiało ich stabilizację pionową podczas uzupełniania granulatu. Zbyt mała ilość wypełnienia piaskiem podczas pierwotnego montażu trawy była przyczyną przedwczesnego niszczenia trawy, połamania włókien, czego nie można naprawić podczas standardowych zabiegów pielęgnacyjnych. Zauważono równomierne osiadanie nawierzchni całego boiska rzędu 20-40 mm. Proces ten szczególnie uwidaczniał się w obszarze pasów ochronnych przy obrzeżach, które są odsłonięte, co jest niezgodne z zasadami montażu trawy, gdzie założeniem jest wypełnienie trawy granulem sbr równo z wysokością obrzeży i wystawienie trawy 15-20 mm nad obrzeża.

Wpisy do dziennika budowy nie zawierały informacji o wykonanych pomiarach zagęszczenia podłoża. W dokumentacji dot. odbioru boiska brak było również odpowiednich protokołów z przeprowadzenia takich badań. Nie było również uwag co do wykonania nawierzchni. Wpisy potwierdzają wykonanie robót zgodnie z projektem technicznym i z umową.

Z karty technicznej trawy wynika, że trawa powinna być zasypana piaskiem o granulacji 0,2-0,8 mm w ilości 15-20 kg/m², co po uwzględnieniu gęstości nasypowej piasku suszonego powinno dać grubość zasypki piaskowej rzędu 15-25 mm, a badania wykazały grubość tej zasypki w ilości 2-10 mm.

Dokumentacja powykonawcza nie zawierała żadnych dokumentów świadczących o jakości i rodzaju kruszyw użytych do wykonania podbudów i drenażu. Brak było również dokumentów poświadczających jakość i rodzaj geowłókniny oraz rur odwodnienia liniowego użytych do wykonania odwodnienia boisk.

Pomimo takiego obowiązku, określonego w SIWZ, dokumentacja powykonawcza nie zawierała protokołów z badań zagęszczenia nawierzchni.

W podsumowaniu opracowania podano m.in., że nawierzchnie sportowe na boiskach, ze względu na uszkodzenia, wykluczają możliwość ich wykorzystania do celów sportowych. Efektywna grubość warstwy sprężystej na obydwu boiskach wynosiła 30 mm, a powinna wynosić 45 mm. Błędy wykonawcze popełnione podczas wbudowywania materiałów i ich jakość oraz nieprzestrzeganie zasad określonych kartami technicznymi i zapisami SIWZ były podstawową przyczyną uszkodzeń powstałych na obiekcie.

Wykonane naprawy nawierzchni poliuretanowej wykonane zostały połowicznie, nie zostały dokończone, oraz nie eliminują błędów wykonawczych.

Podstawą prawidłowej i skutecznej naprawy nawierzchni boiska wielofunkcyjnego jest naprawa podbudowy – przez wbudowanie warstwy odpowiedniego kruszywa o grubości minimum 30 cm (zgodnie z SIWZ), jego prawidłowe zagęszczenie oraz naprawa odwodnienia, a następnie wykonanie nawierzchni poliuretanowej zgodnie z umową.

Uzyskanie nawierzchni boiska do piłki nożnej o parametrach zgodnych z umową jest możliwe tylko poprzez wymianę całej nawierzchni. Połowiczne naprawy polegające na wymianie uszkodzonych pól, odessanie z całości granulatu, uzupełnienie wypełnienia piaskiem i granulatem, pozwolą na użytkowanie boiska, ale jego sprężystość będzie inna niż określa umowa.

(dowód: akta kontroli str. 147-167)

Ówczesny Wójt wyjaśnił, że nie podejmował działań zmierzających do wyegzekwowania od Wykonawcy obowiązującej dokumentacji powykonawczej, w części dotyczącej zastosowanych materiałów oraz jakości i rodzajów kruszyw użytych do wykonania podbudów i drenażu, jak również dokumentów poświadczających jakość i rodzaj rur odwodnienia liniowego, geowłókniny oraz informacji o wykonanych pomiarach zagęszczenia podłoża, gdyż nie otrzymał od inspektora nadzoru inwestorskiego żadnych informacji o braku takiej dokumentacji.

Wyjaśniając przyczyny niewyegzekwowania od Wykonawcy prawidłowego wykonania robót i zastosowania do budowy boisk materiałów zgodnych z wymaganiami określonymi w dokumentacji projektowej Wójt podał, że *do nadzoru na wykonywanych robotach zawarł umowę z inspektorem nadzoru. Gmina w miarę możliwości sprawdzała prawidłowość prowadzonych prac, jednakże pełny nadzór wymagałby prowadzenia kosztownych opinii wyspecjalizowanych laboratoriów. Wójt dopuszczał możliwość zlecenia tego rodzaju badań w przypadku gdyby wystąpiły jakieś przesłanki wskazujące na nieprawidłowości lub wskazujące na nieodpowiednią jakość użytych materiałów. Za jakość materiałów odpowiadał Wykonawca, a wpisy kierownika budowy wskazywały, że postęp robót jest prawidłowy i nie ma żadnych zagrożeń dla właściwego przebiegu i efektu inwestycji.*

(dowód: akta kontroli str. 264-265)

Obowiązki inspektora nadzoru inwestorskiego¹² przy realizacji inwestycji związanej z budową Orlika pełniła, na podstawie umowy nr 30/RI/UGB/2010 z 7 września 2010 r., osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane. Zgodnie z zapisami tej umowy do obowiązków inspektora nadzoru należała w szczególności kontrola jakości wykonanych robót i ich zgodności z dokumentacją projektową, sztuką budowlaną, obowiązującymi przepisami i normami, jak również dokonywanie odbiorów robót, w tym odbioru końcowego.

¹² Dalej: *inspektor nadzoru*.

W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania robót przez Wykonawcę inspektor nadzoru zobowiązany był do pokrycia poniesionej przez Gminę szkody w pełnej wysokości.
(dowód: akta kontroli str.217-218)

W okresie realizacji inwestycji inspektor nadzoru nie zgłaszał zastrzeżeń co do jakości zastosowanych materiałów i wykonanych robót, co zostało potwierdzone stosownymi zapisami w dziennikach budowy, a Gmina nie występowała do niego o pokrycie kosztów szkód poniesionych przez Gminę.

(dowód: akta kontroli str. 302-322)

W opinii prawnej, sporządzonej 2 lutego 2015 r. przez radcę prawnego Gminy, podano m.in., że z tytułu nieprawidłowego wykonania umowy (w tym wadliwie wykonanego podłoża pod warstwą poliuretanową) Gminie służą roszczenia z trzech podstaw: gwarancji, rękojmi i art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny¹³, jednak ta podstawa prawna dochodzenia roszczeń już nie ma zastosowania, gdyż z uwagi na ponad czteroletni upływ czasu od dnia odbioru robót Gmina utraciła prawo do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

W związku z powyższym w opinii wskazano, że należy ponownie wyznaczyć Wykonawcy termin na usunięcie wad z jednoczesnym powiadomieniem, że po bezskutecznym upływie terminu zostanie zlecone usunięcie wad osobie trzeciej na koszt Wykonawcy. Poniesienie wydatku na zastępcze usunięcie wad będzie podstawą do żądania zapłaty ze strony Wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 136-141)

Pismami z: 6 lutego 2015 r., 20 lipca 2015 r. 28 sierpnia 2015 r. i 14 września 2015 r. Urząd wezwał Wykonawcę do usunięcia stwierdzonych wad w wykonaniu przedmiotu zamówienia i wyznaczył kolejne daty wykonania, kolejno na: 31 marca 2015 r., 31 sierpnia 2015 r. i 10 października 2015 r., ze wskazaniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Gmina zleci usunięcie wad osobie trzeciej, zgodnie z postanowieniami umownymi.

(dowód: akta kontroli str. 142-145)

Pismem z 29 września 2014 r. (data wpływu do Urzędu 7 października 2015 r.), działający w imieniu Wykonawcy adwokat poinformował Gminę, że zgłoszone roszczenie o naprawienie wad budowli nie może zostać uznane za słuszne, bowiem wyłączną przyczyną powstania usterek jest brak należytej konserwacji i niewłaściwe użytkowanie przedmiotowych obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 142-146)

Od 7 października 2015 r. do 20 lipca 2017 r., tj. do czasu niniejszej kontroli, Gmina nie podejmowała działań zmierzających do wyegzekwowania od Wykonawcy usunięcia wad i usterek stwierdzonych w okresie gwarancyjnym, w czasie eksploatacji Orlika lub, stosownie do zapisów umowy zawartej z Wykonawcą, zlecenie wykonania tych robót osobom trzecim na koszt Wykonawcy.

Wójt wyjaśnił, że *Gmina rozważała usunięcie wad wykonanego boiska poprzez zlecenie wykonania robót osobie trzeciej. Jednakże zakres stwierdzonych opiniami wad oraz ich przyczyny, które nie były aprobowane przez Wykonawcę, rodziły uzasadnione przypuszczenia, że w sytuacji możliwego sporu sądowego dotyczącego pokrycia kosztów wykonania zastępczego nie dałoby się zweryfikować stanu robót zrealizowanego przez Wykonawcę w ramach umowy, w związku z tym Gmina starała się wyegzekwować usunięcie wad przez Wykonawcę.*

(dowód: akta kontroli str. 300)

W trakcie niniejszej kontroli, 20 lipca 2017 r., Wójt złożył w Sądzie Okręgowym w Krakowie pozew przeciwko Wykonawcy o naprawienie szkody z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania i wniósł o zasądzenie na rzecz Gminy 100 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami od 16 października 2014 r. do dnia zapłaty.

¹³ Dz. U. z 2017 r., poz. 459 ze zm. – dalej: k.c.

W uzasadnieniu pozwu podano m.in., że wg ekspertyz sporządzonych na zlecenie Gminy przyczyną powstania usterek na boiskach Orlika były m.in.: niewłaściwa grubość warstwy sprężystej, błędy wykonawcze popełnione podczas wbudowywania materiałów, niska jakość materiałów użytych do budowy, nieprzestrzeganie zasad określonych kartami technicznymi i zapisami SIWZ, wykonanie napraw warstwy poliuretanowej w sposób połowiczny (nieukończone, nie eliminowały błędów wykonawczych). ...Do 2014 r. pozwany zwoził Gminę wskazując, że odpowiednich napraw dokona i powołując się na różne przeszkody co jakiś czas zwracał się o zmianę terminu na wykonanie prac naprawczych. Obecnie można śmiało stwierdzić, iż działania pozwanego miały charakter celowy i zamierzony. Pozwany nigdy nie miał zamiaru podjęcia działań mających na celu usunięcie wszystkich usterek w sposób rzetelny i zapewniający stuprocentową sprawność wybudowanych boisk. Wartość przedmiotu sporu Gmina określiła wstępnie, gdyż dopiero wycena biegłego pozwoli ustalić wartość szkody...

(dowód: akta kontroli str. 323-329)

W związku z nieodpowiednim stanem boisk, 4 sierpnia 2015 r. Gmina zleciła (kosztem 28,3 tys. zł) wykonanie dokumentacji projektowej umożliwiającej realizację robót budowlanych polegających na usunięciu wad i usterek boiska wielofunkcyjnego oraz boiska do piłki nożnej. Opracowany projekt rozwiązań konstrukcyjnych przewidywał m.in. całkowitą wymianę całej konstrukcji nawierzchni obydwu boisk na nową, ze względu na użycie przy budowie materiałów niespełniających podstawowych wymagań technicznych oraz dokonanie remontu istniejących drenów pod warstwą konstrukcji nawierzchni. Koszt wykonania tych robót wyszacowano na 1 205,9 tys. zł, z czego 179,9 tys. zł należałoby wydatkować na roboty rozbiórkowe ww. boisk.

(dowód: akta kontroli str. 508-513, 473-488)

Opisany wyżej projekt realizacji robót budowlanych stanowił podstawę opracowania, we wrześniu 2016 r., projektu wykonawczego na *remont nawierzchni boiska do gry w piłkę nożną zlokalizowanego w Tomaszkowicach, gmina Biskupice Dz. 104/2, 105¹⁴*. Według projektu istniejące boisko posiadało nawierzchnię wykonaną z trawy syntetycznej o długości źdźbła 60 mm. Na boisku występowały nieliczne nierówności. W polach silnie eksploatowanych nawierzchnia była zniszczona, odsłonięta mata stanowiąca osnowę była rozwarstwiona. Widoczne były także rozwarstwienia na stykach rolek, w których wykonano nawierzchnię.

W opisie rozwiązań konstrukcyjnoprojektowych zapisano, m.in. że wbudowana trawa była wypełniona warstwą piasku grubości 2-10 mm oraz warstwą gumy srb o grubości 20-30 mm. Zbyt duże wypełnienie było przyczyną szybkiego odslaniania się maty w miejscach, gdzie wypełnienie piaskiem było minimalne. Dodatkowo istniejące obrzeża wystawały ponad nawierzchnię boiska, co było niezgodne z zasadami montażu.

W celu przywrócenia boiska do stanu używalności zaprojektowano remont górnej nawierzchni boiska, którego zakres obejmował:

- demontaż warstwy wierzchniej;
- profilowanie istniejącej warstwy podbudowy z kruszywa łamanego ¼ mm, grubości 5 cm, do spadków poprzecznych i podłużnych;
- ułożenie warstwy trawy syntetycznej trzeciej generacji, układanej na warstwie podbudowy z kruszywa kamiennego z wypełnieniem piaskiem kwarcowym i granulatem gumowym.

(dowód: akta kontroli str.168-171, 489)

Remont nawierzchni boiska do piłki nożnej prowadzono od 9 stycznia 2017 r. do 12 czerwca 2017 r. Faktura za wykonane roboty w wys. 222,2 tys. zł zapłacona została 21 czerwca 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 211-216, 266-267)

¹⁴ Projekt ten, wg oświadczenia kierownika Referatu Inwestycji, Drogownictwa, Gospodarki Komunalnej i Zamówień Publicznych, sporządzony był nieodpłatnie przez autora dokumentacji projektowej remontu boisk Orlika.

Pomimo niewywiązania się Wykonawcy z obowiązku usunięcia wad boisk, ujawnionych w okresie obowiązującej gwarancji i rękojmi, Wykonawca pismem z 25 lipca 2012 r. zwrócił się do Gminy za pośrednictwem Wielkopolskiej Grupy Prawniczej¹⁵ o zwrot 42,0 tys. zł wraz z odsetkami liczonymi od 15 grudnia 2011 r., tytułem udzielonego zabezpieczenia należnego wykonania umowy na okres rękojmi.

W odpowiedzi, pismem z 13 sierpnia 2012 r., Gmina poinformowała Wykonawcę, że z umowy nie wynika wprost na jaki okres Wykonawca udzielił rękojmi. Zapisano jedynie, że Wykonawca udziela 60-miesięcznej gwarancji, a w ofercie, w oparciu o którą zawarto umowę, Wykonawca oświadczył, że również okres rękojmi wynosi 60 miesięcy od daty bezusterkowego odbioru końcowego. Przedstawiając powyższe argumenty Gmina stwierdziła, że okres rękojmi jeszcze nie upłynął, a zatem i wierzytelność wykonawcy z tytułu zatrzymanego 30% zabezpieczenia nie jest jeszcze wymagalna.

Zatrzymana kwota zabezpieczenia należytego wykonania umowy, do czasu niniejszej kontroli, tj. do 6 września 2017 r., nie została zwrócona Wykonawcy (zdeponowano ją na rachunku bankowym sum depozytowych Urzędu).

(dowód: akta kontroli str. 490-494)

1.11. Na realizację zadania związanego z budową obiektu Gmina otrzymała łącznie 838,0 tys. zł dotacji celowych z dwóch źródeł finansowania, w tym: 333,0 tys. zł z Województwa Małopolskiego i 500,0 tys. zł z MSiT.

W związku z otrzymanymi dotacjami Gmina zobowiązała się m.in. do: utrzymywania obiektu na właściwym poziomie technicznym i zapewnienia na ten cel środków finansowych przez co najmniej 10 lat, użytkowania obiektu zgodnie z przeznaczeniem, zatrudnienie trenera środowiskowego na co najmniej 10 lat – po oddaniu obiektu do użytkowania, oraz do nieodpłatnego udostępnienia obiektu do ogólnodostępnego użytkowania.

(dowód: akta kontroli str. 8, 20)

1.12. Regulamin korzystania z Orlika został uchwalony przez Radę Gminy Biskupice 26 listopada 2012 r. (a następnie zmieniony uchwałą z 27 marca 2014 r.). Według tego regulaminu z Orlika mogły bezpłatnie korzystać grupy zorganizowane oraz osoby indywidualne.

(dowód: akta kontroli str. 62)

1.13. W badanym okresie, kontrolę okresową obiektów Orlika, wymaganą art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁶, przeprowadzono dwukrotnie, 22 maja 2014 r. i 21 maja 2015 r. Zakres tych kontroli obejmował *stan techniczny boiska sportowego o nawierzchni ze sztucznej trawy (do gry w piłkę nożną) i zaplecza kontenerowego*. W wyniku jednej z tych kontroli (przeprowadzonej w maju 2015 r.) stwierdzono nieprawidłowe zamocowanie jednego zestawu pięciu siedzisk, co zdaniem kontrolującego zagrażało upadkiem użytkowników w trakcie korzystania z niego. Nieprawidłowość ta została niezwłocznie usunięta, co zostało potwierdzone w protokole z 26 czerwca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 228, 232-246)

1.14. Dokumentacja, opracowania projektowe i dokumenty techniczne robót budowlanych, wykonanych w obiektach Orlika do czasu niniejszej kontroli, przechowywane były w Wydziale Rozwoju Gospodarczego i Inwestycji Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 355)

1.15. Od 24 sierpnia 2017 r. Urząd prowadził dla Orlika książkę obiektu budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 383-395)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Orlik odebrany został przez Gminę bez zastrzeżeń 30 listopada 2010 r., na podstawie protokołu odbioru końcowego robót budowlanych, w którym zapisano m.in., że: roboty budowlane wykonane zostały zgodnie z zawartą umową, a teren wokół budynku Szkoły

¹⁵ Pismo z 25 lipca 2012 r.

¹⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 1332, ze zm. – dalej: *Prawo budowlane*.

został uporządkowany, pomimo że teren od zachodniej strony boisk był niewłaściwie oskarpowany (*skarpa nie posiadała podłoża przy murku ogrodzenia*), a teren przy GOPS i wzdłuż sali gimnastycznej był nieuporządkowany, nie zlikwidowano także tymczasowej drogi dojazdowej na terenie Szkoły, przylegającej do obiektu, a ogrodzenie przy GOPS nie posiadało jednego segmentu.

(dowód: akta kontroli str.29-31, 70-73)

Odpowiedzialność za dokonanie odbioru ponoszą, działający w imieniu Wójta, członkowie komisji odbiorowej w czteroosobowym składzie: pełnomocnik Wójta, inspektor ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych, kierownik ds. inwestycji, inspektor nadzoru.

Ówczesny Wójt wyjaśnił, m.in. że adnotacja w protokole odbioru o usterkach mogła stanowić przeszkodę w pozyskaniu dofinansowania inwestycji z MSiT, co mogłoby zagrozić finansom Gminy. Przedmiotem odbioru było całe zadanie. Stwierdzone niedoróbki nie mogły stanowić przeszkody w odbiorze, a interesy Gminy były zabezpieczone zarówno poprzez posiadane zabezpieczenie, jak i zobowiązanie Wykonawcy do wykonania prac porządkowych.

(dowód: akta kontroli str. 264)

Pełnomocnik Wójta podała, że złożenie zastrzeżeń do odbioru robót, które nie były istotne z punktu widzenia całości inwestycji mogło stanowić dla Gminy przeszkodę w uzyskaniu dofinansowania inwestycji z uwagi na zapisy umowy zawartej z MSiT, co naraziłoby Gminę na bardzo poważne konsekwencje finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 269)

Kierownik ds. inwestycji wyjaśnił, że powodem odbioru inwestycji, i w konsekwencji spisania 30 listopada 2010 r. protokołu odbioru końcowego, były zapisy umowy nr 1969/1328/ORL/ES/10 z 10 listopada 2010 r., warunkujące otrzymanie dofinansowania przedłożeniem m.in. protokołu odbioru częściowego lub końcowego robót. Zachodziła obawa, że protokół spisany z datą późniejszą niż 30 listopada 2010 r., z jakąkolwiek adnotacją o niedoróbkach lub usterkach, uniemożliwi Gminie uzyskanie dofinansowania, co dla budżetu Gminy byłoby wielkim problemem.

(dowód: akta kontroli str. 271)

Inspektor ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych wyjaśniła, że stosownie do zawartej umowy z MSiT zadanie powinno być zakończone do 31 grudnia 2010 r. W trakcie dokonywania odbioru zwrócono uwagę na zaplecze kontenerowe oraz boiska, a w pozostałych sprawach opierano się na wpisach dziennika budowy, które potwierdzały prawidłowość wykonanych robót.

(dowód: akta kontroli str. 278)

2. Nadzór inwestorski prowadzony był nierzetelnie, w konsekwencji czego dopuszczono m.in. do zastosowania do budowy boisk nieodpowiednich materiałów. Wyniki, wykonanych na zlecenie Gminy, ekspertyz technicznych stanu boisk jednoznacznie wskazały na: użycie niewłaściwych materiałów do wykonania podbudowy, w których zawartość frakcji pylastych przewyższała wartość normatywną w przedziale od 10-15%. Wykonawca powinien wykonać podkład typu ET o grubości 35 mm i nawierzchnię poliuretanową o grubości 13 mm, podczas gdy grubość wykonanej warstwy nawierzchni poliuretanowej zamykała się w przedziale od 20 mm do 30 mm a grubość warstwy ET wynosiła od 7 mm do 13 mm, co zdaniem autora ekspertyzy *wykluczało prawidłowe działanie podłoża sprężystego*. Efektywna grubość warstwy sprężystej na obydwu boiskach wynosiła 30 mm, a powinna wynosić 45 mm.

W nawierzchni z trawy syntetycznej boiska do piłki nożnej stwierdzono nierówności powierzchni wynoszące od 12 do 15 mm, przy dopuszczalnych odchyłkach wynoszących maksymalnie do 10 mm. Trawa wypełniona była warstwą piasku o grubości od 2 mm do 10 mm oraz warstwą gumy sbr o grubości od 20 mm do 30 mm, podczas gdy *zgodnie z technologią montażu trawy syntetycznej warstwa piasku powinna mieć grubość od 15 mm do 25 mm*. Zbyt mała ilość wypełnienia piaskiem podczas pierwotnego montażu trawy, zdaniem autorów ekspertyz, była przyczyną przedwczesnego niszczenia trawy, połamania włókien, czego nie można naprawić podczas standardowych zabiegów pielęgnacyjnych.

Drenaż wykonany został nieprawidłowo, nieprawidłowo wykonane były także spadki odwodnienia liniowego, co było bezpośrednią przyczyną zawilgocenia boiska.

(dowód: akta kontroli str. 112-125, 148-167)

Nierzetelność wykonania odwodnienia boiska do piłki nożnej potwierdzona została również w czasie prowadzonego przez Gminę remontu nawierzchni. Wykonane w czasie tego remontu punktowe odkrywki gruntu wskazywały na brak instalacji drenażowej, a sprawdzenie drożności studzienek zbiorczych wykazało brak ich wzajemnych połączeń. W tym stanie technicznym boisko było odwadniane tylko poprzez naturalną przepiękliwość warstwy podbudowy do gruntu, co z kolei powodowało dodatkowe rozmiękczenie podbudowy. Zdaniem prowadzących badania odkrywkowe stan odwodnienia, istniejącego fragmentu instalacji drenażowej, oraz głębokość jej posadowienia wykluczały możliwość zakwalifikowania drenażu jako czynnej instalacji odwadniającej boisko.

Podczas kolejnych prac odkrywkowych natrafiono na głębokości ok. 1 m na zamulony fragment przewodu drenarskiego, a przy wejściu na płytę boiska natrafiono na pojedynczy odcinek przewodu drenarskiego długości ok. 8 m, ułożonego w poziomie nawierzchni bez żadnego związku z dokonaną odkrywką. Taka głębokość ułożenia rury drenarskiej wykluczała skuteczność odwodnienia. Odwodnienie opaskowe, powierzchniowe, od strony trybuny dla widzów było całkowicie niedrożne i bez połączenia z instalacją zbiorczą.

(dowód: akta kontroli str. 330-337)

Nieprawidłowe wykonanie robót związanych z budową Orlika oraz zastosowanie nieodpowiednich materiałów nie znalazły odzwierciedlenia w dziennikach budowy, a wszystkie wpisy inspektora nadzoru w tych dokumentach potwierdzały wykonanie robót zgodnie z projektem technicznym i z umową. Inspektor nadzoru nie wnosił również uwag co do wykonania nawierzchni i instalacji drenażowej.

(dowód: akta kontroli str. 302-322)

Stosownie do postanowień § 6 umowy o wykonanie Orlika odbiory częściowe oraz odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu miały być dokonywane przez inspektora nadzoru. Wykonawca winien zgłaszać gotowość do odbiorów wpisem do dziennika budowy.

W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zlecenia przez inspektora nadzoru, w wyniku którego Gmina poniosłaby szkodę, inspektor nadzoru zobowiązany był do pokrycia tej szkody w pełnej wysokości¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 49, 217)

Pomimo niewywiązania się inspektora nadzoru z powierzonych mu obowiązków Gmina nie wystąpiła o pokrycie szkód poniesionych z tytułu nienależytego wykonania nadzoru inwestorskiego.

Wójt wyjaśnił, że 20 lipca 2017 r. wystąpił do Sądu Okręgowego w Krakowie z pozwem przeciwko Wykonawcy Orlika. Wartość i zakres szkody zostanie określona przez biegłego sądowego. Próbę wyegzekwowania pokrycia szkód przez inspektora nadzoru Urząd podjął dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. we wrześniu 2017 r, kiedy to sporządzono wniosek do Sądu o zawezwanie inspektora nadzoru do próby ugodowej o naprawienie Gminie szkody wyrządzonej nienależytym wykonaniem umowy dotyczącej pełnienia funkcji inspektora nadzoru.

(dowód: akta kontroli str. 341, 505-507)

3. Gmina nierzetelnie i niegospodarnie wywiązywała się z obowiązków zarządcy Orlika w zakresie skutecznej egzekucji od Wykonawcy usunięcia wad w wykonaniu boisk sportowych.

Stosownie do zapisów § 11 umowy zawartej z Wykonawcą, Wykonawca w okresie gwarancji zobowiązany był do bezpłatnego usunięcia wad i usterek w terminie 7 dni, licząc od daty pisemnego powiadomienia przez Zamawiającego, a okres gwarancji ulegał przedłużeniu o czas naprawy. W przypadku nieusunięcia wad w terminie 14 dni od daty wyznaczonej Gmina mogła zlecić usunięcie wad stronie trzeciej, na koszt Wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 52)

¹⁷ § 3 umowy zlecenia nr 30/RI/UGB/2010.

Gmina nie wykorzystywała zarówno uprawnień wynikających z umowy o wykonanie Orlika, jak również art. 556 w zw. z art. 656 i art. 638 k.c.

Wskutek dopuszczenia przez Gminę do zastosowania do budowy boisk sportowych nieodpowiednich materiałów już na początku maja 2011 r., tj. po 5 miesiącach od daty odbioru Orlika, i półtora miesiąca od daty uzyskania pozwolenia na jego użytkowanie, stwierdzono nienależyty stan nawierzchni boiska do piłki nożnej w postaci występowania miejsc z odklejoną nawierzchnią oraz pojawiających się kałuży wody na i pod nawierzchnią boiska. Gmina już wówczas odstąpiła od postanowień umowy zawartej z Wykonawcą i zamiast wyznaczenia umownego siedmiodniowego terminu wykonania robót termin ten wydłużyła do 31 lipca 2011 r., a później do 31 sierpnia 2011 r.

Pierwsze oznaki nieprawidłowo wykonanych robót na boisku wielofunkcyjnym ujawniono 31 sierpnia 2011 r., kiedy to na jego powierzchni stwierdzono występowanie jasnych plam wskazujących na przenikanie cząsteczek podłoża (podbudowy) na nawierzchnię. Gmina zamiast wyznaczenia siedmiodniowego terminu wykonania robót wydłużyła ten okres do 30 września 2011 r. Wada ta jednak nie została usunięta w wyznaczonym terminie. Na złożone przez Wykonawcę wnioski, kolejno, w dniach: 28 października 2011 r., 8 listopada 2011 r. i 31 maja 2012 r. Gmina bezkrytycznie przedłużała termin usunięcia stwierdzonych wad, aż do 30 czerwca 2012 r. Pomimo wydłużenia terminu usunięcia wad o osiem miesięcy roboty wykonane zostały nierzetelnie. W czasie przeprowadzania odbioru tych robót 5 lipca 2012 r. stwierdzono występowanie kolejnych miejsc przenikania frakcji pylastych podbudowy przez nawierzchnię, a na boisku do siatkówki wystąpiły braki połączenia wykładziny z podłożem. Występowanie tych wad stwierdzono także w trakcie komisyjnych odbiorów robót dokonanych w dniach: 25 lipca 2012 r., 15 października 2012 r. i 30 listopada 2012 r.; termin ich usunięcia na wniosek Wykonawcy przesuwany był przez Gminę kolejno z 17 września 2012 r. na 29 listopada 2012 r., a następnie na 20 marca 2013 r. Pomimo kolejnych deklaracji Wykonawcy wady te nie zostały usunięte.

W miarę upływu czasu degradacja nawierzchni boisk postępowała, a prowadzone roboty związane z usuwaniem powstałych usterek zamiast poprawiać stan istniejący sukcesywnie zwiększały rozmiar tej degradacji, gdyż na łączeniach naprawianych części powierzchni z powierzchniami istniejącymi powstały szczeliny o szerokości ok. 10 cm. Nawierzchnia boiska wielofunkcyjnego wykazywała liczne nierówności, głównie w obszarze centralnie zlokalizowanego boiska do tenisa oraz w okolicach bramki do piłki ręcznej od strony zachodniej, a także w obrębie kół środkowych i w polu rzutów osobistych do koszykówki od strony północno-wschodniej. Na nawierzchni boiska zakorzeniały się rośliny.

Powstanie tych nieprawidłowości było m.in. skutkiem dokonanej, za zgodą Gminy, zmiany technologii wykonania podbudowy boiska m.in. poprzez rezygnację z użycia betonu cementowego o grubości 15 cm pod warstwą poliuretanową i wykonania zamiennie 35 mm elastycznej warstwy ET składającej się z granulatu sbr, żwiru i kleju poliuretanowego, nakładanej na kruszywo¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 69 – 104, 121-122)

Prawidłowość ułożenia wykładziny trawiastej, jej braki w rejonie punktu rzutu karnego, zakwestionowano dopiero 5 lipca 2012 r., tj. półtora roku od daty odbioru Orlika. Pomimo ujawnienia tych wad Gmina nie podejmowała działań zmierzających do jednoznacznej identyfikacji przyczyn powstania niewłaściwego stanu nawierzchni boiska. Działania takie podjęto dopiero dwa lata później, tj. 11 sierpnia 2014 r., kiedy to Wójt zwrócił się do Wykonawcy o wymianę w trybie pilnym fragmentu nawierzchni trawy syntetycznej w obwodzie pól karnych boiska do piłki nożnej oraz poinformował, że całkowita degradacja nawierzchni w polach karnych tego boiska była powodem nabawienia się kontuzji przez zawodnika, co zmusiło Gminę do zamknięcia boiska.

(dowód: akta kontroli str. 73, 95-96, 132)

Działania te nie przynosiły jednak żadnych efektów, a Wykonawca, w odpowiedzi na pismo Gminy z 22 sierpnia 2014 r. informujące o niezrealizowaniu przez niego deklaracji złożonej 11 sierpnia 2014 r., podał, że w wyniku przeprowadzeniu przez niego wizji lokalnej

¹⁸ <http://nawierzchnie-sportowe.pl/warstwa-elastyczna-et/>.

stwierdził, że boisko Orlika nie było użytkowane zgodnie z warunkami gwarancji. Na boisku stwierdzono brak granulatu w strukturze trawy, widoczne też były powierzchnie z powyrywaną trawą na murawie, co jest objawem gry w obuwie do tego nieprzeznaczonym. Efektem takich zaniedbań jest uszkodzona rdzenna warstwa nawierzchni, a uszkodzone pola kwalifikują się do całkowitej wymiany.

(dowód: akta kontroli str. 133-135)

Pomimo uzyskania jednoznacznej opinii wskazującej na nieprawidłowe wykonanie boiska Gmina nie poinformowała Wykonawcy o obowiązku powiadomienia Urzędu o planowanych oględzinach obiektu w celu umożliwienia przedstawicielom Gminy uczestnictwa w czynnościach dowodowych. Nie zadbano również o to by sporządzić stosowną dokumentację fotograficzną potwierdzającą zakres wad boisk opisanych w kolejnych protokołach. Gmina, po zakwestionowaniu przez Wykonawcę zasadności roszczeń o usunięcie wad boisk, zamiast skierować sprawę na drogę postępowania prawnego lub, stosownie do zapisów umowy o wykonanie Orlika, zlecić usunięcie wad stronie trzeciej na koszt Wykonawcy (oraz wyegzekwować kary umowne za nieterminowe wykonanie remontów boisk), kolejnymi pismami¹⁹ wzywała Wykonawcę do usunięcia stwierdzonych wad i wyznaczała kolejne terminy wykonania robót na: 31 marca 2015 r., 31 sierpnia 2015 r. i 10 października 2015 r. ze wskazaniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Gmina zleci usunięcie wad zgodnie z postanowieniami umownymi osobie trzeciej.

(dowód: akta kontroli str. 142-145, 502-505)

Podjęte przez Gminę działania nie przyniosły jakiegokolwiek skutku, a Wykonawca (w piśmie doręczonym do Urzędu 7 października 2015 r.) poinformował Gminę, że zgłoszone roszczenie o naprawienie wad budowli nie może zostać uznane za słuszne, bowiem wyłączną przyczyną powstania usterek był brak należytej konserwacji i niewłaściwe użytkowanie przedmiotowych obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 142-146)

Na tak sprecyzowane zarzuty ze strony Wykonawcy Gmina nie zareagowała aż do dnia kontroli NIK, tj. do 20 lipca 2017 r., i nie podejmowała żadnych działań zmierzających do wyegzekwowania od Wykonawcy usunięcia wad i usterek stwierdzonych w okresie gwarancyjnym w czasie eksploatacji Orlika lub, stosownie do zapisów umowy zawartej z Wykonawcą, zlecenie wykonania tych robót osobom trzecim na koszt Wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 323-329)

Wskutek nierzetelnych i niegospodarnych działań Gminy w zakresie wyegzekwowania terminowego i prawidłowego wywiązania się Wykonawcy z umowy o wykonanie Orlika boisko wielofunkcyjne zostało całkowicie wyłączone z użytkowania już w listopadzie 2012 r., a boisko do piłki nożnej tylko ze względu na prowadzony remont zamknięte było od 9 stycznia 2017 r. do 11 czerwca 2017 r.

Gmina ponosiła także koszty napraw wad nawierzchni boisk powstałych z winy Wykonawcy oraz koszty wykonania ekspertyz i dokumentacji projektowych niezbędnych do przeprowadzenia remontów. Do czasu zakończenia kontroli NIK tylko na te cele wydatkowano łącznie 263,0 tys. zł, w tym 222,2 tys. zł na remont nawierzchni boiska do piłki nożnej i 40,8 tys. zł na sporządzenie ekspertyz i projektów wykonawczych remontu boisk.

(dowód: akta kontroli str. 130, 132, 339, 451-472)

Wójt wyjaśnił, że w związku z uchylaniem się Wykonawcy od usunięcia usterek, a zarazem dużą presją społeczną (funkcjonowanie klubów sportowych, ligi) Rada Gminy Biskupice podjęła 30 maja 2016 r. uchwałę o przeznaczeniu 230 tys. zł na remont nawierzchni boiska do piłki nożnej. Podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania pokrycia kosztów było możliwe dopiero po zakończeniu prac naprawczych. Kierowanie sprawy do sądu przed remontem spowodowałoby zamknięcie boiska na bliżej nieokreślony czas, powodując trudności w prowadzeniu działalności klubów. Jest to jedyny ogólnodostępny obiekt w Gminie nadający się do rozgrywek ligowych. Nie mając wystarczających środków finansowych na remont całości, kierując się przesłankami społecznymi i ekonomicznymi,

¹⁹ Z dnia: 6 lutego 2015 r., 20 lipca 2015 r. 28 sierpnia 2015 r. i 14 września 2015 r.

Gmina zdecydowała się na remont tego boiska. Gmina nie miała też pewności, czy jest w stanie odzyskać w całości poniesione koszty, dlatego podjęła działania w uruchomieniu boiska jak najmniejszym nakładem finansowym.

(dowód: akta kontroli str. 341)

Dopiero 20 lipca 2017 r., tj. w czasie kontroli NIK, Wójt złożył w Sądzie Okręgowym w Krakowie pozew przeciwko Wykonawcy o naprawienie szkody z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania i wniósł o zasądzenie na rzecz Gminy 100 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami od 16 października 2014 r. do dnia zapłaty. Wartość przedmiotu sporu określono wstępnie, a wycenę rzeczywistych szkód pozostawiono biegłemu sądowemu, co pozwoli ustalić wartość szkody.

Gmina nie posiada żadnych dokumentów potwierdzających okresy wyłączenia obiektu z użytkowania na czas remontu wykonywanego przez Wykonawcę stanowiących podstawę do wydłużenia okresu gwarancji.

Nie podjęto także żadnych działań zmierzających do wyegzekwowania poniesionych wydatków w wys. 222,2 tys. zł na remont boiska do piłki nożnej.

(dowód: akta kontroli str. 266-267, 349-352)

Wójt wyjaśnił, że nie wie dlaczego Urząd nie posiada protokołów przekazania Orlika Wykonawcy w celu przeprowadzenia napraw gwarancyjnych, a w ewentualnym procesie sądowym okresy przedłużenia gwarancji Gmina zamierza dokumentować korespondencją prowadzoną z Wykonawcą, a także protokołami i notatkami określającymi zakres usterek oraz terminy ich usunięcia, jak również wykorzysta zeznania świadków.

(dowód: akta kontroli str. 347-348)

4. W kontrolowanym okresie Gmina jako zarządca Orlika nie wywiązywała się z obowiązku poddawania tego obiektu kontrolom okresowym, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1-2 Prawa budowlanego. Kontrolę roczną przeprowadzono tylko dwa razy (w 2014 r. i w 2015 r.). Zakres tych kontroli nie obejmował jednak całego Orlika, lecz tylko *stan techniczny boiska sportowego o nawierzchni ze sztucznej trawy (do gry w piłkę nożną) i zaplecza kontenerowego*.

(dowód: akta kontroli str. 228, 232-246)

Wójt wyjaśnił, że nieprzeprowadzenie rocznych i pięcioletnich kontroli było skutkiem niedopełnienia obowiązków przez kierownika Referatu Inwestycji, Drogownictwa, Gospodarki Komunalnej i Zamówień Publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 338)

Kierownik ww. Referatu wyjaśnił, że zakres jego obowiązków obejmował wiele czynności związanych z zajmowanym stanowiskiem, w tym m.in. sprawy z zakresu inwestycji, gospodarki komunalnej i drogownictwa. W związku z tak znacznym zakresem realizowanych zadań przeoczył sporządzenie wniosku o zlecenie przeprowadzenia ww. kontroli. Kontrolami rocznymi przeprowadzonymi w 2014 r. i 2015 r. nie objęto boiska wielofunkcyjnego ponieważ boisko to od 2012 r. było wyłączone z użytkowania ze względu na jego nieodpowiedni stan techniczny oraz trwające procedury związane z prowadzeniem postępowania reklamacyjnego w ramach gwarancji udzielonej przez Wykonawcę.

(dowód: akta kontroli str. 339)

5. Gmina do rozpoczęcia niniejszej kontroli nie prowadziła dla Orlika książki obiektu budowlanego, o której mowa w art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego oraz w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego²⁰. Książkę tę założono dopiero w trakcie niniejszej kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 228)

Wójt wyjaśnił, że brak książki obiektu budowlanego był skutkiem niedopełnienia obowiązków przez kierownika Referatu Inwestycji, Drogownictwa, Gospodarki Komunalnej i Zamówień Publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 338)

²⁰ Dz. U. Nr 120, poz. 1134.

Kierownik ww. Referatu wyjaśnił, że zakres jego obowiązków obejmował wiele czynności związanych z zajmowanym stanowiskiem, w tym m.in. sprawy z zakresu inwestycji, gospodarki komunalnej i drogownictwa. W związku z tak znacznym zakresem realizowanych zadań przeoczył obowiązek prowadzenia książki obiektu budowlanego dla Orlika.

(dowód: akta kontroli str. 339)

**Ocena
częstkowa**

Gmina Biskupice nieprawidłowo utrzymywała i wykorzystywała obiekty wybudowane w ramach Programu. Należy pokreślić, że po części wynikało to z realizacji Orlika niezgodnej z postanowieniami umowy zawartej przez Gminę z jego wykonawcą. Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- braku rzetelnego nadzoru inwestorskiego nad budową Orlika;
- dokonania odbioru końcowego robót bez zastrzeżeń pomimo niepełnej realizacji zakresu zadań określonych w umowie o budowę Orlika;
- niewywiązywania się Urzędu z obowiązku dokonywania okresowych kontroli Orlika i obowiązku prowadzenia książki tego obiektu;
- braku rzetelnego wywiązywania się Urzędu z obowiązku wyegzekwowania od wykonawcy napraw gwarancyjnych wad boisk powstałych wskutek niewłaściwego wykonania robót budowlanych.

2. Zatrudnianie trenerów (animatorów) organizujących zajęcia sportowe na obiektach wybudowanych w ramach Programu

Opis stanu
faktycznego

2.1. Od 1 czerwca 2011 r. do 24 lutego 2016 r. Gmina zatrudniała jednego animatora sportu (trenera). Od 1 marca 2016 r. animatora sportu nie zatrudniano, a osobie zatrudnianej uprzednio na tym stanowisku powierzono obowiązek świadczenia usług dozoru nad Orlikiem. Do obowiązków tego pracownika należało utrzymanie porządku i czystości na terenie Orlika, prowadzenie rezerwacji korzystania z boisk, wydawanie sprzętu sportowego osobom korzystającym z Orlika, czuwanie nad przestrzeganiem regulaminu przez te osoby oraz otwieranie i zamykanie obiektu.

(dowód: akta kontroli str. 20, 358-382, 396-405)

2.2. Wybór animatora dokonano w oparciu o zamieszczoną na stronie internetowej Gminy Wieliczka informację o wręczeniu nagrody *Nauczyciel roku* nauczycielowi wychowania fizycznego. Gmina nawiązała kontakt z tym nauczycielem, który po wyrażeniu chęci współpracy został zatrudniony w Orliku.

Zatrudniony przez Gminę animator legitymował się wykształceniem wyższym II stopnia. W 2012 r. ukończył kurs trenerski na licencję *PZPN-C*, a w 2013 r. ukończył szkolenie animatorów sportu zorganizowane przez Fundację Rozwoju Kultury Fizycznej w Pucku.

Do zadań animatora należała organizacja i prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, gier i zabaw ruchowych, pokazów i konkursów sportowych dla różnych grup społecznych, w szczególności dla dzieci, młodzieży i starszych osób oraz organizowanie i przeprowadzanie innych zajęć sportowych i rekreacyjnych, zgodnie z harmonogramem przygotowanym w uzgodnieniu z gospodarzem obiektu.

(dowód: akta kontroli str. 226-228, 356-362)

Animatora zatrudniano w niepełnym wymiarze etatowym (od 35 do 120 godz. miesięcznie) na podstawie umów zleceń: w 2011 r. na okres od 1 czerwca do 30 listopada, w 2012 r. na okres od 1 marca do 28 grudnia, w 2013 r. na okres od 1 marca do 20 grudnia, w 2014 r. na okres od 2 stycznia do 29 grudnia, w 2015 r. na okres od 2 stycznia do 28 grudnia i w 2016 r. na okres od 4 stycznia do 24 lutego.

Animator otrzymywał wynagrodzenie wyliczone wg stawki godzinowej w wysokości: 12,50/godz. – w okresie od 1 czerwca 2011 r. do 20 grudnia 2013 r., 14,00 zł/godz. – w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2014 r. i 12,00 zł/godz. – w okresie od 1 marca 2014 r. do 24 lutego 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 358-382)

2.3. Według animatora Orlik był jedynym obiektem sportowym w Gminie. W początkowej fazie działalności Orlika część osób go odwiedzających traktowała go jako miejsce spotkań towarzyskich. Największą grupę odwiedzających Orlika stanowiły dzieci, które zainteresowane były grą w piłkę nożną, co zdeterminowało animatora do organizacji zajęć związanych z tą dyscypliną sportu. Dla najmłodszych były to gry i zabawy ruchowe z elementami piłki nożnej, a w grupach starszych nauka techniki gry w tym m.in. prowadzenie piłki, podania i przyjęcia piłki, technika strzału na bramkę oraz tzw. zwody z piłką i bez piłki. W efekcie prowadzonych zajęć część dzieci i młodzieży rozpoczęła treningi w pobliskich klubach piłkarskich. Dzieci przychodziły na treningi zazwyczaj pod opieką dorosłych, których animator zachęcał do aktywizacji sportowej. Mężczyźni zarezerwowali sobie jeden termin gry w piłkę nożną. Kobiety podchodziły początkowo z dużą rezerwą do gier zespołowych (oprócz piłki siatkowej). Dużym zainteresowaniem cieszył się natomiast tenis ziemny, co zdeterminowało animatora do zorganizowania zajęć przybliżających zasady gry, nauki techniki gry, prawidłowych odbić, zagrywki i eliminacji błędów. Zajęcia prowadzone były w małych grupach, z którymi prowadzono ćwiczenia gry w piłkę siatkową, uczono elementów taktyki, rozgrywki w zespole itp. Oprócz tego animator organizował zabawy i gry z elementami koszykówki, piłki ręcznej, badmintona oraz gry i zabawy ruchowe kształtujące wybrane cechy motoryczne. Animator był także inicjatorem powstania *Ligii Orlika* dla mieszkańców Gminy oraz *Ligii tenisa ziemnego*.

(dowód: akta kontroli str. 231)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niezatrudnieniu animatora na okres co najmniej 10 lat po oddaniu obiektu do użytkowania, tj. do 17 marca 2021 r., bowiem od 1 marca 2016 r. nie zatrudniano już animatora. Stanowiło to naruszenie § 13 ust. 2 umowy zawartej 10 listopada 2010 r. przez Gminę z MSiT w sprawie dofinansowania realizacji budowy Orlika.

(dowód: akta kontroli str. 358-382)

Wójt, wyjaśnił, że powodem zmiany umowy z animatorem sportu na umowę w sprawie świadczenia usług dozoru Orlika było wyłączenie z użytkowania boiska wielofunkcyjnego oraz niezadawalający stan boiska do piłki nożnej. Ograniczone możliwości użytkowania boisk skutkowały koniecznością zmniejszenia liczby godzin poświęconych prowadzeniu zajęć sportowych do 1/3 etatu. Ze względu na konieczność obecności pracownika Gminy w obiekcie Orlik, w czasie jego działalności, zmieniono zakres obowiązków animatora, któremu zaproponowano stanowisko pracownika dozoru. Pracownik ten zaproponował, że w ramach obowiązującej umowy, w wolnych chwilach, będzie prowadził zajęcia sportowe, pomimo tego, że umowa nie zawierała takiego zapisu. 11 lipca 2017 r., po zakończeniu remontu boiska do piłki nożnej, zmieniono zakres czynności dotychczasowego dozorczy na zakres świadczenia usług trenera środowiskowego i gospodarza obiektu sportowego Orlik.

(dowód: akta kontroli str. 440-447)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że boisko do piłki nożnej wyłączone było z użytkowania tylko na czas remontu, tj. w okresie od 9 stycznia 2017 r. do 12 czerwca 2017 r., a umowę z animatorem rozwiązano niemal rok wcześniej, tj. 1 marca 2016 r., i do czasu kontroli NIK nie podejmowano żadnych działań zmierzających do wypełnienia zobowiązania podjętego wobec MSiT w zakresie zatrudnienia trenera środowiskowego w obiekcie Orlik.

(dowód: akta kontroli str. 20, 202, 216, 358-382)

Ocena
częstkowa

Gmina Biskupice zapewniła na Orliku w latach 2013-2016 (do 29 lutego 2016 r.) wykwalifikowanego trenera (animatora sportu), organizującego zajęcia sportowe. W okresie objętym kontrolą wystąpił wprawdzie siedemnastomiesięczny okres działalności Orlika, w którym formalnie nie zatrudniano animatora, jednakże uwzględniając okoliczność ograniczonego w tym okresie zakresu działalności Orlika spowodowanego niewłaściwym stanem boiska piłkarskiego, wyłączenie z użytkowania boiska wielofunkcyjnego, oraz dobrowolne prowadzenie zajęć sportowych przez dotychczasowego animatora nie miało zasadniczego wpływu na zakres i poziom prowadzonych zajęć sportowych.

3. Wydatkowanie środków publicznych na uzupełnienie Programu, w tym na projekty *Animator – Moje Boisko Orlik 2012* oraz *Lokalny Animator Sportu*

Opis stanu
faktycznego

3.1. Na budowę Orlika Gmina Biskupice wydatkowała w latach 2010-2011 łącznie 1 492 tys. zł, z czego 659 tys. zł (44,2%) pochodziło ze środków własnych Gminy, 500 tys. zł (33,5%) z dotacji otrzymanej od MSiT, a 333 tys. zł (22,3%) z dotacji UMWM.

(dowód: akta kontroli str. 406)

3.2. Na utrzymanie Orlika w latach 2011-2017 wydatkowano ogółem 181 tys. zł, tj. mniej od kwoty zaplanowanej w budżecie Gminy na ten okres o 6,0 tys. zł, tj. o 3,2%. Wszystkie wydatki (bieżące i majątkowe) poniesione w ww. okresie na utrzymanie Orlika pochodziły ze środków własnych Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 407)

3.3. Gmina formalnie rozliczyła się w prawidłowy sposób z dotacji związanych z budową Orlika. Stosownie do zapisów umowy zawartej 30 sierpnia 2010 r. z Województwem Małopolskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację budowy Orlika w ramach Programu, Gmina, 28 grudnia 2010 r., tj. w wymaganym terminie, przedłożyła w UMWM sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji ww. zadania.

Do sprawozdania załączone zostały kserokopie faktur potwierdzających faktycznie poniesione koszty i wydatki związane z realizacją zadania. Wszystkie faktury opisane zostały zgodnie z wymaganiami zawartymi w umowie. Do faktur załączono potwierdzenia dokonania zapłaty oraz protokoły odbioru wykonanych robót. Sprawozdanie zawierało również dokumentację zdjęciową z realizacji zadania.

Rozliczenie dotacji z budżetu państwa doręczono do MSiT 21 stycznia 2011 r., tj. w terminie określonym w § 6 umowy zawartej 10 listopada 2010 r. Załączone do rozliczenia dowody księgowe wystawione zostały zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²¹.

(dowód: akta kontroli str. 6, 18, 408-426)

3.4. Pomimo niedotrzymania przez Wykonawcę warunków gwarancji/rękojmi Gmina nie podejmowała działań zmierzających do wyegzekwowania określonych w § 8 ust. 2 umowy o wykonanie Orlika kar za opóźnienia w usunięciu wad stwierdzonych w okresie gwarancji i rękojmi.

(dowód: akta kontroli str. 502, 505)

Wójt wyjaśnił, że zapisy umowy zawartej z Wykonawcą wskazywały, że Gmina ma prawo do naliczania kar umownych w przypadku nieusunięcia przez Wykonawcę wad we wskazanych terminach. W wyniku wykazania przez Gminę wad boisk Wykonawca przystępował do ich usunięcia. Pomiędzy Gminą a Wykonawcą zaistniał spór co do faktu, czy nieprawidłowości są wadami, a zatem, czy Wykonawca ponosi za nie odpowiedzialność. W tej sytuacji w ocenie Gminy konieczne było dokonanie rozstrzygnięcia, czy faktycznie wada występuje, gdyż tylko wówczas Wykonawca odpowiadał za jej usunięcie.

(dowód: akta kontroli str. 505)

3.5. W okresie objętym kontrolą Urząd udzielił jednego zamówienia publicznego na przeprowadzenie remontu boiska do piłki nożnej. Udzielenie zamówienia odbywało się na podstawie i zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²². Zarządzeniem nr 0050.168.2016 z 22 grudnia 2016 r. Wójt powołał trzyosobową komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne pn. *Remont nawierzchni boiska do gry w piłkę nożną zlokalizowanego w Tomaszkowicach, gmina Biskupice Dz. 104/2, 105*. Przedmiot zamówienia obejmował m.in. demontaż warstwy trawy wierzchniej, profilowanie istniejącej warstwy podbudowy z kruszywa łamanego, ewentualne uzupełnienie istniejącej warstwy kruszywa, ułożenie

²¹ Dz. U. z 2016 r., poz. 1047.

²² Dz. U. z 2017 r., poz. 1579.

warstwy syntetycznej *trzeciej generacji* układanej na warstwie podbudowy z kruszywa kamiennego z wypełnieniem piaskiem kwarcowym i granulatem gumowym.

Kryterium wyboru oferty stanowiły cena – 60% i okres gwarancji i rękojmi – 40%.

(dowód: akta kontroli str.172-201)

12 grudnia 2016 r. Wójt zamieścił w Biuletynie Zamówień Publicznych na stronie internetowej Gminy ogłoszenie o zamówieniu publicznym na przeprowadzenie remontu nawierzchni boiska do piłki nożnej.

Zamówienie to obejmowało: demontaż istniejącej warstwy wierzchniej, profilowanie istniejącej warstwy podbudowy z kruszywa łamanego, ewentualne uzupełnienie istniejącej warstwy tego kruszywa, ułożenie warstwy trawy syntetycznej *trzeciej generacji* układanej na warstwie podbudowy z kruszywa kamiennego z wypełnianiem piaskiem kwarcowym i granulatem gumowym. Otwarcie ofert nastąpiło 27 grudnia 2016 r. Za najkorzystniejszą ofertę uznano ofertę złożoną przez DAWAR Sport Sp. z o.o. w Poznaniu, która zaproponowała najniższą cenę, tj. 193,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 177, 189-201)

Umowa o wykonanie remontu boiska zawarta została 9 stycznia 2017 r. Termin wykonania robót określonych umową ustalono na 150 dni od daty jej podpisania. Za wykonane roboty Wykonawcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 193,7 tys. zł.

Aneksem nr 1 z 1 czerwca 2017 r. dokonano rozszerzenia zakresu robót o montaż instalacji drenażu o długości 345 m na podsypce z kruszywa kamiennego do studni zbiorczej, kanalizacyjnej. Według protokołu konieczności wykonania robót dodatkowych wykonanie drenażu było niezbędne dla odprowadzenia wód opadowych i prawidłowego utrzymania stanu technicznego nowej nawierzchni.

(dowód: akta kontroli str. 202-216)

Z wyjaśnień inspektora nadzoru wynika, że po dokonaniu demontażu istniejącej nawierzchni z trawy syntetycznej przeprowadzono kontrola sprawności oraz drożności instalacji drenażu, która powinna być wykonana podczas budowy Orlika. Przeprowadzone prace sprawdzające, polegające na dokonaniu miejscowych rozkopów podłużnych i poprzecznych w przekroju podbudowy boiska wykazały brak instalacji, a sprawdzenie drożności studzienek zbiorczych wykazało brak ich wzajemnych połączeń. W tym stanie technicznym boisko było odwadniane tylko poprzez naturalną przepuszczalność warstwy podbudowy do gruntu, co z kolei powodowało dodatkowe rozmiękanie tej warstwy. Podczas kolejnych prac odkrywkowych natrafiono na głębokości ok. 1 m na zamulony fragment przewodu drenarskiego, a przy wejściu na płytę boiska natrafiono na pojedynczy odcinek przewodu drenarskiego o długości ok. 8 m, ułożonego w poziomie nawierzchni bez żadnego związku z dokonaną odkrywką. Istniejącego stanu fragmentu instalacji drenażowej oraz głębokości jej posadowienia nie można było zakwalifikować jako czynnej instalacji odwadniającej boisko. Odwodnienie opaskowe, powierzchniowe od strony trybuny dla widzów było całkowicie niedrożne i bez połączenia z instalacją zbiorczą, a głębokość ułożenia rury drenarskiej również wykluczała skuteczność odwadniania.

(dowód: akta kontroli str.330-337)

Koszt wykonania robót dodatkowych wynosił 28,4 tys. zł, a łączna wartość robót związanych z wykonywanym remontem wzrosła z 193,7 tys. zł do 222,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 266-267)

3.6. W okresie objętym kontrolą na wynagrodzenia dla animatora Gmina wydatkowała 54,9 tys. zł., tj. 30,3% kwoty wydatkowanej na utrzymanie Orlika. Wydatkowane środki finansowe na wynagrodzenia animatora w całym kontrolowanym okresie pochodziły z budżetu Gminy i prawidłowo ujęte zostały w tym budżecie.

(dowód: akta kontroli str. 407, 439)

3.7. Analiza dokumentów dotyczących wypłat wynagrodzeń dla animatora w maju, w latach 2013-2015, wykazała, że wypłaty realizowane były zgodnie z warunkami zawartych umów. Należności wypłacane były na podstawie składanych przez animatora rachunków, a wynikającą z umowy kwotę brutto pomniejszono o wymagane odpisy od wynagrodzeń. Naliczone wynagrodzenia przekazywano na rachunek bankowy animatora.

(dowód: akta kontroli, 427-438)

**Ocena
częstkowa**

Gmina Biskupice w prawidłowy sposób i terminowo dokonała formalnego rozliczenia środków dotacji otrzymanych z MSiT oraz z UMWM na budowę Orlika. W kontrolowanym okresie zabezpieczone zostały środki finansowe na bieżące utrzymanie Orlika oraz na wynagrodzenia dla animatora. Wynagrodzenia dla animatora sportu wypłacano terminowo, w kwotach wynikających z zawartych umów. Udzielenie zamówienia publicznego na remont boiska do piłki nożnej prowadzono w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji, a wszystkie czynności w ramach postępowań zostały rzetelnie udokumentowane.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³, wnosi o:

1. doprowadzenie do pełnej funkcjonalności boisk Orlika;
2. prowadzenie okresowych kontroli Orlika zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1-2 Prawa budowlanego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Krakowie, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych w związku z tym działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 29 września 2017 r.

Kontroler

Zbigniew Stachowicz
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

²³ Dz. U. z 2017 r., poz. 524. – dalej: *ustawa o NIK*.